

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7So/154/2012
Identifikačné číslo spisu:	6012200453
Dátum vydania rozhodnutia:	29.01.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Zavadská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:6012200453.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. a členiek senátu JUDr. Júlie Horskej a JUDr. Marianny Reiffovej, v právnej veci navrhovateľa O. narodeného XX. W. XXXX, bytom Y. ul. č. XXX/XX, zastúpeného JUDr. Adriánou Šebestovou, advokátkou so sídlom Žiar nad Hronom, nám. Matice slovenskej č. 8, proti odporkyni Sociálnej poisťovňa v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8, o výšku starobného dôchodku, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 5. septembra 2012, č.k. 20Sd/94/2012-46, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 5. septembra 2012, č. k. 20Sd/94/2012-46, p o t v r d z u j e .

Účastníci nemajú právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 5. septembra 2012, č.k. 20Sd/94/2012-46, podľa § 250q ods. 2 OSP potvrdil rozhodnutie z 20. apríla 2012 číslo XXX XXX XXXX X v spojení s rozhodnutím z 3. júla 2012 číslo XXX XXX XXXX X, ktorými odporkyňa zamietla žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok s účinnosťou od 21. marca 2009, teda od 55 rokov veku, z dôvodu nesplnenia podmienok uvedených v § 65 a § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) a v § 5 a 7 nariadenia vlády ČSSR č. 117/1988 Zb., o zaradovaní zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie na účely dôchodkového zabezpečenia (ďalej len „nariadenie vlády č. 117/1988 Zb.“).

V odôvodnení uviedol, že navrhovateľ poberal invalidný dôchodok po dlhodobej práceneschopnosti pre pracovný úraz, ktorý utrpel 4. februára 1976, v zamestnaní v Rudných baniach v Banskej Štiavnici vo veku 26 rokov. Invalidný dôchodok mu bol vymeraný zo zvýhodnenej I. pracovnej kategórie po odpracovaní 2 rokov a 45 dní pred úrazom. Žiadosťou z 21. marca 2012 navrhovateľ požiadal o priznanie starobného dôchodku po dovŕšení 59 rokov veku a započítaní obdobia poberania invalidného dôchodku ako náhradnej doby do doby dôchodkového poistenia. Krajský súd sa stotožnil s právnym názorom odporkyne, že doba poberania invalidného dôchodku resp. čiastočného invalidného dôchodku

nie je uvedená v § 5 nariadenia vlády č. 117/1988 Zb. ktorý na účely dôchodkového zabezpečenia upravuje zaradovanie zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie. Preskúmané rozhodnutia odporkyne preto považoval za zákonné.

Krajský súd v Banskej Bystrici neúspešnému navrhovateľovi nepriznal náhradu trov konania podľa § 250l v spojení s § 250k OSP.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ odvolanie. Namietal, nesprávne právne použitie § 9 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom zabezpečení“), ktorý ustanovuje, že doba poberania invalidného dôchodku sa považuje za náhradnú dobu zamestnania. Po zániku nároku na invalidný dôchodok od 7. júla 1986 mu bol následne priznaný čiastočný invalidný dôchodok úrazový. Nebolo potrebné, aby sa opätovne vrátil do zamestnania I. prac. kategórie pre potreby započítania doby zamestnania zvýhodnenej pracovnej kategórie, lebo pre takýto zápočet postačovala skutočnosť, že poberal čiastočný úrazový dôchodok. Náhradná doba zamestnania z dôvodu poberania plného invalidného dôchodku následkom pracovného úrazu, ktorý dôchodok poberá až dodnes, trvala aj 31. decembra 1999. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alebo ho zmenil a zrušil preskúmané rozhodnutia odporkyne a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Súčasne uplatnil náhradu trov konania za právne zastupovanie v sume 406,24 €.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 a § 250s OSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250l ods. 2 v spojitosti s § 250ja ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Podľa § 62 ods. 1, 2 zákona o sociálnom poistení poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek. Dôchodkový vek je 62 rokov veku poistenca, ak tento zákon v odsekoch 4 až 8, § 65a a § 274 neustanovuje inak.

Podľa § 255 ods. 1 zákona o sociálnom poistení za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj zamestnanie a náhradná doba získané pred 1. januárom 2004 podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, ak tento zákon neustanovuje inak. Na hodnotenie náhradnej doby ako obdobia dôchodkového poistenia od 1. augusta 2006 sa nevyžaduje splnenie podmienky získania najmenej jedného roka zamestnania.

Podľa § 274 ods. 1 zákona o sociálnom poistení nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa priznávajú do 31. decembra 2023.

Podľa § 174 ods. 1 písm. b/ zákona o sociálnom zabezpečení občan, ktorý vykonával pred 1. januárom 2000 zamestnanie I. pracovnej kategórie, prípadne službu I. alebo II. kategórie funkcií, má po 31. decembri 1999 nárok na starobný dôchodok tiež, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň 57 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 13 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a), prípadne 9 rokov, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 18 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až h) alebo 18 rokov v službe I. kategórie funkcií.

Podľa § 174 ods. 2 zákona o sociálnom zabezpečení podmienkou vzniku nároku na starobný dôchodok podľa odseku 1 je, že zamestnanie I. pracovnej kategórie alebo služba I. alebo II. kategórie funkcií trvali k 31. decembru 1999; za zamestnanie sa na tieto účely považujú i náhradné doby a doby uvedené v § 5 ods. 1 a v § 6 ods. 1 nariadenia vlády Československej socialistickej republiky č. 117/1988 Zb.

Zákon č. 235/1992 Zb. o zrušení pracovných kategórií a o niektorých ďalších zmenách v sociálnom zabezpečení s účinnosťou od 1. júna 1992 zmenil a doplnil § 14 ods. 1 zákona o sociálnom zabezpečení tak, že „Zamestnania sú na účely dôchodkového zabezpečenia zaradené do 31. decembra 1992 podľa druhu vykonávaných prác do troch pracovných kategórií. Zamestnania I. a II. pracovnej kategórie sú

uvedené v rezortných zoznamoch zamestnaní zaradených do I. a II. pracovnej kategórie vydaných pred 1. júnom 1992; do III. pracovnej kategórie patria zamestnania, ktoré nie sú zaradené do I. alebo II. pracovnej kategórie.

Podľa § 14 ods. 5 zákona o sociálnom zabezpečení ako doba zamestnania I. (II.) pracovnej kategórie sa za dobu pred 1. januárom 1993 započítava doba výkonu práce podľa opisu pracovnej činnosti uvedeného v príslušnom rezortnom zozname a ďalšie doby za podmienok a v rozsahu ustanovených v predpisoch platných pred 1. júnom 1992; organizácie na tieto účely vedú príslušnú evidenciu. Pre zápočet náhradných dôb a dôb uvedených v § 5 ods. 1 a v § 6 ods. 1 nariadenia vlády Československej socialistickej republiky č. 117/1988 Zb. o zaraďovaní zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie na účely dôchodkového zabezpečenia ako dôb zamestnania I. alebo II. pracovnej kategórie do 31. decembra 1992 sa nevyžaduje návrat do zamestnania I. a II. pracovnej kategórie, pokiaľ tieto doby k 31. decembru 1992 trvajú."

Podľa § 9 ods. 1 písm. h) zákona o sociálnom zabezpečení ak zamestnanie trvalo aspoň rok započítava sa doňho náhradná doba poberania invalidného dôchodku alebo dávky, ktorá sa od 1. januára 1957 považuje za invalidný dôchodok.

Z uvedených ustanovení vyplýva, že doba poberania (len) invalidného dôchodku sa započíta podľa § 9 ods. 1 písm. h) zákona o sociálnom zabezpečení ako náhradná doba obdobia dôchodkového poistenia v prípade ak zamestnanie trvalo aspoň rok.

Účastníci nespochybnili, že doba poberania invalidného dôchodku je náhradnou dobou. Súd prvého stupňa (aj odporkyňa) však museli posúdiť, či možno túto náhradnú dobu poberania invalidného dôchodku pokladať za dobu zamestnania I. pracovnej kategórie pre účely vzniku nároku na vymeranie invalidného dôchodku navrhovateľa z I. pracovnej kategórie.

Nariadenie vlády Československej socialistickej republiky č. 117/1988 Zb., účinné do 1. júna 1992 a neskôr doplnenie zákona o sociálnom zabezpečení upravovalo zaraďovanie zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie na účely dôchodkového zabezpečenia. Doba poberania invalidného dôchodku, ktorý bol vypočítaný z I. (II.) pracovnej kategórie, nie je zaradená v týchto právnych predpisoch ako náhradná doba zamestnania zaradená do zvýhodnenej pracovnej kategórie.

Zo spisov vyplýva, že navrhovateľ požiadal 21. marca 2012 o priznanie starobného dôchodku od 21. marca 2009 teda pred dovŕšením veku 62 rokov s prihladením na dobu zamestnania vo zvýhodnenej pracovnej kategórii v zamestnaní, uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a) zákona o sociálnom zabezpečení, preto, že pred pracovným úrazom pracoval ako baník.

Dostatočne bolo preukázané, že navrhovateľovi v období od 7. marca 1978 do 7. júla 1986 patril invalidný dôchodok na následky pracovného úrazu podľa § 25 a § 31 zákona č. 121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 121/1975 Zb.“), od 8. júla 1986 mu patril čiastočný invalidný dôchodok a od 11. októbra 1995 bol poberateľom opäť invalidného dôchodku podľa § 29 ods. 2 písm. a) zákona o sociálnom zabezpečení (v znení zákona č. 194/1994 Z.z.). Invalidný dôchodok bol navrhovateľovi vymeraný zo zamestnania I. pracovnej kategórie po započítaní 43 rokov zamestnania (spolu s pripočítanou dobou od vzniku nároku na dôchodok do dovŕšenia veku 60 rokov u mužov).

Navrhovateľ požadoval priznať starobný dôchodok od 21. marca 2009, kedy dovŕšil 59 rokov veku.

Odvolací súd dospel k záveru, že odporkyňa dostatočne zistila skutočný stav veci a o žiadosti navrhovateľa o starobnom dôchodku správne rozhodla, keď nehodnotila náhradnú dobu zamestnania z dôvodu poberania invalidného dôchodku, ako dobu zamestnania I. pracovnej kategórie. Právny záver krajského súdu v napadnutom rozhodnutí o vecnej správnosti preskúmaného rozhodnutia odporkyne je potom správny.

Z uvedeného dôvodu Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici podľa § 219 OSP potvrdil.

Podľa § 250k ods. 1 OSP ak mal žalobca úspech celkom alebo sčasti, súd mu proti žalovanému prizná právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu trov konania.

Navrhovateľ nebol v odvolacom konaní úspešný, preto mu nevzniklo právo na náhradu trov konania. Odporkyni právo na náhradu trov konania nevzniklo.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok